

Wyróżnienie AQUILA ATHEORUM im. Kazimierza Łyszczyńskiego

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

Polskie Stowarzyszenie Racjonalistów przyznało tytuł i wyróżnienie AQUILA ATHEORUM im. Kazimierza Łyszczyńskiego dla włoskiego historyka filozofii Francesco Paolo Raimondiego.

Raimondi to wieloletni dyrektor Liceum Naukowego w Casarano, które na jego wniosek otrzymało nazwę [Liceum Naukowe im. Vaniniego](http://www.liceovanini.org) (<http://www.liceovanini.org>). Autor fundamentalnych prac o Vaninim (*Życie Vaniniego*, z wykorzystaniem odkrytych dokumentów inkwizycji watykańskiej), wydawca i tłumacz dzieł Vaniniego, organizator sympozjów międzynarodowych, redaktor prac zbiorowych o Vaninim, kierownik internetowego [Archiwum Vaniniego](http://www.iliesi.cnr.it/testi/Vanini/)

(<http://www.iliesi.cnr.it/testi/Vanini/>) (w ramach Akademii Badań Naukowych).

W 1992 r. napisał włoską biografię prof. Andrzeja Nowickiego ([Andrzej Nowicki filozofa e storico della filosofia](http://legaba.6te.net/recenzja.htm) (<http://legaba.6te.net/recenzja.htm>), Taurisano). Podkreślał w niej wpływ polskiego filozofa na swoją pracę badawczą: "Moje pierwsze spotkanie z Andrzejem Nowickim zapoczątkowało zdecydowany

zwrot w mojej działalności naukowo-badawczej [...] słuchając w 1976 długiego odczytu o Vaninim, który A. Nowicki wygłosił w Taurisano, postanowiłem zostać badaczem filozofii Vaniniego". Dziś uznawany jest za najwybitniejszego na świecie znawcę Vaniniego.

Sam Vanini zaś to jeden z najważniejszych ateistów w dziejach ludzkości. 9 lutego 1619 został zamordowany za ateizm. Początkowo był znany głównie jako ateista i krytyk religii, dopiero z czasem jednak zaczęto odkrywać jego dorobek filozoficzny, który pozwala w nim widzieć także wielkiego filozofa. Dość wspomnieć o tym, że już na początku XVII w. był protodarwinistą. W książce *De admirandis... (O zdumiewających tajemnicach Przyrody...)* z 1616 pisał o spontanicznych mutacjach zachodzących w pewnych roślinach (*vis mutatrix*), o transformacji jednych gatunków roślin w inne (*una planta mutatur in aliam*), transformacji jednych gatunków zwierzęcych w inne i jako przykład podaje przemianę małpy w człowieka. Vanini był karmelitą, który zajmował się apologetyką katolicyzmu przed innymi wyznaniem. Kiedy jednak podjął temat obrony katolicyzmu przed ateizmem, został ateistą i napisał dzieło krytykujące religię. W wieku 33 lat został za to skazany na śmierć w wyniku oskarżenia fanatycznego katolika z Tuluzy. W wyroku udowodniono mu następujące "zbrodnie: ateizmu, bluźnierstw, bezbożności". Na śmierć był prowadzony boso ze świecą przez ulice miasta z zawieszoną kartką przedstawiającą go jako ateistę i bluźniercę imienia bożego. Źródła zgodnie podają, że do końca zachował zimną krew i godność — zginął bez lęku i jęku. Po przywiązaniu do pała kat wyrwał mu obcęgami język, następnie został uduszony i spalony, a prochy rozsypano na wietrze. Teolog Voetius nazwał Vaniniego "orłem ateistów" (*atheorum aquila*), bowiem "jego imieniem można nazywać wszystkich innych ateistów i do niego wszystkie ateizmy mogą być sprowadzone". Odtąd do Vaniniego przyłgnęło określenie "aquila atheorum", obok takich określeń jak "Homer ateistów", "Cezar ateistów" itd. Jego książka nie była otwartym poparciem dla niewiary, lecz jej krytyką a la Montaigne — poprzez rzekomą obronę chrześcijańskich prawd, stąd w uzasadnieniu wyroku inkwizytor pisał, iż dzieło Vaniniego jest "niezwykle niebezpieczne i szkodliwe; w dziele tym w sposób subtelny wykładane są zasady ateizmu". Vanini już za życia był głośnym filozofem i nauczycielem, "fascynował młodzież nieustannym

Karta tytułowa *De admirandis...* Vaniniego

przekształcaniem nudnego materiału szkolnego w coś niezwykłego, budzącego zdumienie, niepokojącego, iskrzącego się humorem, a zarazem niebezpiecznego" (A. Nowicki, *Vanini*, 1987). Niezwykle szerokie spektrum zainteresowań Vaniniego obejmowało nie tylko ateistyczną perspektywę nieśmiertelności, idealne społeczeństwo przyszłości, ale i brzmienie i znaczenie słów w 15 językach świata, wierzenia i obrzędy weselne Japończyków czy tajemnicze syczenie roztopionego ołowiu wlewanego w Andrzejki do zimnej wody. Niestety po bestialsko zamordowanym przedwcześnie gigancie pozostały jedynie dwa dzieła...

Niech wyróżnienie polskich racjonalistów dla wyróżniających się wolnych myślicieli z całego świata zawiera w sobie część Vaniniego, połączoną z polską częścią Łyszczyńskiego, który zginął 70 lat później w podobnych okolicznościach.

Przyznanie pierwszego takiego wyróżnienia dla najwybitniejszego badacza i popularyzatora Vaniniego ma swoje mocne uzasadnienie i wytycza dobry kierunek. Zwłaszcza, że mało kto w dzisiejszych Włoszech ma takie zasługi na polu kultury świeckiej jak właśnie F.P. Raimondi. Przekazania dyplomu honorowego w imieniu zarządu PSR dokonały dziś Katarzyna Tarnowska i Joanna Rutkowska, w czasie jubileuszu prof.

Andrzeja Nowickiego w Warszawie.

[Więcej o F.P. Raimondim](http://www.iliesi.cnr.it/testi/Vanini/autori/FPRaimondi.htm) (<http://www.iliesi.cnr.it/testi/Vanini/autori/FPRaimondi.htm>)

CÆSARIS
VALENTINIANI
INSTITUTUS DALLIUS
SOCIETATIS ARCANÆ

Dyplom
AQUILA
ATHEORUM

im. Kazimierza Łyszczyńskiego

dla

PROFESORA
FRANCESCO PAOLO RAIMONDIEGO

czołowego znawcy filozofii i życia
spalonego na stosie za ateizm
Giulio Cesare Vaniniego

- za wybitny wkład w rozwój kultury świeckiej
oraz badania i popularyzację dzieła Vaniniego,
w szczególności za stworzenie wspaniałego
internetowego Archiwum Vaniniego.

W imieniu zarządu
Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów

Warszawa, 24 maja 2009

F.P. Raimondi i A.R. Nowicki. Fot. Joanna Rutkowska

Zobacz także te strony:

[Racjonalista Roku](#)

[Kazimierz Łyszczyński 1634-1689](#)

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR. Kontakt online
([GG](#), [Skype](#))

[Wyślij użytkownikowi Mariusz Agnosiewicz](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 24-05-2009 Ostatnia zmiana: 28-05-2009)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6552) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6552>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie

niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl